Lietas Nr. C14062515
Lietas arhīva Nr. C-0157-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Gulbenē 2016. gada 22.martā

Gulbenes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M. Bogdane,
izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „NORVIK BANKA" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015. gada 10. novembrī Gulbenes rajona tiesā ievesta civillieta AS „NORVIK BANKA" (turpmāk tekstā – prasītājs) maza apmēra prasībā pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka 2011. gada 16. septembrī, veicot atbildētāja iepriekšējo parāda saistību pārstrukturēšanu, starp prasītāju un atbildētāju noslēgts aizdevuma līgums Nr.PTKR008333 (turpmāk-līgums), saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts aizdevums EUR 1910.02 apmērā, atbildētāja saistību pilnīgai izpildei pret prasītāju. Saskaņā ar līguma 1.3.punktu gada procentu likme tika noteikta 22.48%, bet kā aizdevuma atmaksas termiņš tika noteikts 2017. gada 28.septembris.

Saskaņā ar līguma maksājumu grafiku atbildētājam bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša 28.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos atbildētāja kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai.

Saskaņā ar līguma 3.1.punktu, par katru līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētājs maksā prasītājam līgumsodu 0.15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu prasītāja neatkarīgu apstākļu dēļ. Līguma 3.3.punkts nosaka, ka līgumsoda samaksa neatbrīvo atbildētāju no līgumā noteikto saistību izpildes.

Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņa kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Pēdējais maksājums ir saņemts 2013. gada 12.aprīlī EUR 35.58 apmērā.

Saskaņā ar līguma 2.3.2.punkta noteikumiem, prasītājam, ir tiesības pirms termiņa izbeigt līgumu un pieprasīt no atbildētāja pirms termiņa (desmit dienu laikā no prasītāja rakstveida paziņojuma nosūtīšanas dienas) nodrošināt norēķinu kontā kredīta summu, aprēķināto procentu un līgumsodu summu, ja atbildētājs pārkāpj kādu no līguma noteikumiem.

Līguma 2.2.1.punkts nosaka, ka atbildētājam ir pienākums atmaksāt kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu norēķinu kontā.

A r 2014. gada 11. aprīļa paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu un atbilstoši minētajam līguma 2.3.2.punktam, atbildētājam tika dots 10 dienu termiņš saistību izpildei, taču atbildētājs saistības neizpildīja, līdz ar to līgums tika izbeigts ar 2014. gada 23.aprīli.

Prasītājs aprēķināja līgumiskos procentus līdz 2014. gada 23.aprīlim (līguma uzteikuma datums), savukārt, sākot ar 2014.gada 24.aprīli prasītājs ir tiesīgs aprēķināt likumiskos procentus. Likumiskie procenti tiek aprēķināti par laika periodu no 2014.gada 24.aprīļa līdz 2015.gada 14.oktobrim, kas sastāda EUR 161.00 apmērā.

Prasītājs norāda, ka, ņemot vērā, ka līdz brīdim, kad iespējamais spriedums par parāda piedziņu tiks izpildīts, un prasītāja labā tiks piedzītas prasītājam pienākošās naudas summas, paies noteikts laiks, prasītājs uzskata, ka viņam ir tiesības atbilstoši Civillikuma 1759.pantam saņemt likumiskos procentus no faktiski neatmaksātās aizdevuma summas, t.i. 6% gadā, par laiku no sprieduma pieņemšanas dienas līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1757., 1759.panta 1.punktu, 1765., 1811., 1943. un 1946.panta pirmo daļu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu AS „NORVIK BANKA" no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības - pamatparādu EUR 1783.17, līgumiskos procentus EUR 604.49, likumiskos procentus EUR 161.00 un līgumsodu EUR 178.32, kopā piedzenot EUR 2726.98 apmērā. Noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus - 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas. Piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus.

Prasītājs arī norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē (lietas 7. lapa).

2015.gada 13. novembrī atbildētājai nosūtīts prasības pieteikums, nosakot 30 dienu termiņu no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas rakstveida paskaidrojuma sniegšanai (lietas 26. lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{22}$ panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei (lietas 26.-29. lapa).

Tiesas dokumenti atbildētājai nosūtīti uz viņas deklarēto dzīves vietas adresi. Sūtījumi atgriezti tiesai bez izsniegšanas, ar norādi, ka beidzies glabāšanas termiņš. Ievērojot Civillikuma $56.^{1}$panta otrajā daļā noteikto, ir pamats prezumpcijai, ka dokumenti atbildētājai ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas.

Atbildētāja paskaidrojumu par prasību tiesneša noteiktajā termiņā nav iesniegusi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{21}$ panta otro daļu, nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Ar 2015.gada 16. decembra lēmumu nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā. Ar minēto lēmumu pusēm arī paziņots par pilna sprieduma sastādīšanas un pieejamības datumu. Lēmums pusēm nosūtīts 2015. gada 16. decembrī (lietas 30.-33.lapa).

Tiesa nesaskata šķēršļus lietas izskatīšanai.

Motīvu daļa

Tiesa pārbaudot rakstveida pierādījumus lietā, atzīst, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma.

Atbildētāja būtībā nav apstrīdējusi prasību, nav apstrīdējusi prasītāja veiktos aprēķinus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96. panta piekto daļu – pusei nav jāpierāda fakti, kurus Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ar rakstveida pierādījumiem pierādīts, ka 2011. gada 16. septembrī starp prasītāju un atbildētāju noslēgts aizdevuma līgums Nr.PTKR008333 (lietas 12. lapa) , saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts aizdevums LVL 1342.37 (EUR 1910.02) apmērā, atbildētāja saistību pret prasītāju pilnīgai izpildei, kas izriet no 2007.gada 14.decembra Patēriņa kredīta līguma Nr.PTK-016015 un 2007.gada 14.decembra līguma Nr.VK10030462 par Viva norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, kā arī ar kredīta izsniegšanu saistīto izdevumu apmaksai. Puses vienojušās par maksājumu grafiks (lietas 13. lapa), kas ir pielikums aizdevuma līgumam Nr.PTKR008333. Saskaņā ar līguma 1.3.punktu gada procentu likme noteikta 22.48%, bet kā aizdevuma atmaksas termiņš noteikts 2017. gada 28.septembris.

No aizdevumu konta izraksta (lietas 14.lapa) konstatējams, ka 16.09.2011. prasītājs savas saistības, kas izriet no noslēgtā aizdevuma līguma, ir izpildījis.

Tādējādi starp pusēm ir noticis darījums, kura rezultātā nodibinātas saistību tiesības, kā to paredz Civillikuma 1402. pants, un puses ir uzņēmušās pienākumus un ieguvušas tiesības, noslēdzot aizdevuma līgumu Civillikuma 1934. panta izpratnē.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai pusei zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai daudzums, kādu viņš saņēmis un saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1757.pants noteic, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.). Savukārt Civillikuma 1765.pants paredz, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

No rakstveida pierādījumiem izriet, ka atbildētājs ir uzņēmies saistību maksāt līgumsodu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.panta pirmo daļu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Minētā panta trešajā daļā noteikts, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10% no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.

Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu kreditoram ir tiesības prasīt līgumsodu, ja tā tieši bijis norunāts.

Saskaņā ar līguma 3.1.punktu, par katru līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētājs maksā prasītājam līgumsodu 0.15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas, ja nokavējums saistīts ar neiespējamību veikt naudas līdzekļu norakstīšanu no norēķinu konta naudas trūkuma vai citu prasītāja neatkarīgu apstākļu dēļ. Līguma 3.3.punkts nosaka, ka līgumsoda samaksa neatbrīvo atbildētāju no līgumā noteikto saistību izpildes.

No izdrukas par atbildētājas veiktajiem maksājumiem (lietas 18.lapa) tiesa konstatē, ka atbildētāja nav izpildījusi savas saistības pēc līguma, iestājies nokavējums. Tiesas rīcībā nav informācijas, ka atbildētāja savas saistības izpildījusi.

Prasītājs izmantojis aizdevuma līguma 2.3.2.punktā paredzētās tiesības vienpusēji atkāpties no līguma. Ar 2014. gada 11.aprīļa paziņojumu par līguma pirmstermiņa izbeigšanu (lietas 15.-16.lapa), atbildētājai dots 10 dienu termiņš saistību izpildei. Tā kā atbildētāja saistības neizpildīja, līgums izbeigts ar 2014. gada 23.aprīli.

No prasības pieteikumā iekļautā parāda summas aprēķina (lietas 17.lapa), kopsakarā ar konta izdrukā (lietas 18.lapa) norādīto, izriet, ka atbildētāja nav pildījusi savas saistības. Atbildētāja parāda aprēķinu nav apstrīdējusi.

Uz lietas izskatīšanas dienu nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētāja būtu pilnībā izpildījusi savas saistības. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasītāja norādīto atbildētājas kopējo parāda summas apmēru, kā arī nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo, saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētāja nekādus iebildumus par prasību tiesai nav darījusi zināmus.

Atbilstoši Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eiro zonā ar 2014. gada 1.janvāri un *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.panta otrās daļas un 7.panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētājas piedzenamās summas konvertējamas *euro. Euro* ieviešanas kārtības likuma 4. pantā noteikts, ka sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6. pantā noteiktos noapaļošanas principus. Atbilstoši minētajam Eiropas Savienības Ekonomisko un finanšu jautājumu padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumam par Latvijas uzņemšanu eirozonā neatsaucami fiksētais pārejas kurss no lata uz *euro* ir 1 EUR=0,702804. Atbilstoši iepriekš norādītajam – tiesa konstatē, ka prasītājs atbilstoši konvertējis latos norādītās summas uz *euro.*

Tiesa konstatē, ka prasītājs pamatoti lūdz piedzīt no atbildētāja pamatparādu EUR 1783,17, līgumiskos procentus par laika periodu no 2012. gada 28. augusta līdz 2014. gada 23. aprīlim EUR 604.49, likumiskos procentus par laika periodu no 2014. gada 24. aprīļa līdz 2015. gada 14. oktobrim EUR 161.00, kā arī līgumsodu par laika periodu no 2012. gada 28. augusta līdz 2014. gada 23. aprīlim EUR 178.32.

No lietas materiāliem redzams, ka puses tiesīgi noslēgušas līgumu, uzņemoties noteiktas saistības, tajā skaitā arī saistības maksāt procentus par aizdevuma izmantošanu un līgumsodu maksājumu nokavējumu gadījumā un prasītāja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma maksājumu kavējumu gadījumā. Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka atbildētājam ir pienākums maksāt prasītājam arī līgumā paredzētos procentus par aizdevuma izmantošanu un līgumsodu par maksājumu nokavējumu.

Par laika periodu no aizdevuma atmaksas termiņa izbeigšanās dienas līdz prasības sagatavošanas dienai prasītājs pamatoti aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus, jo saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs. Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu nolikti pa seši no simta gadā. Pie šādiem apstākļiem prasītāja prasība piedzīt likumiskos procentus par samaksas termiņa nokavējumu pēc līguma izbeigšanās brīža ir pamatota, jo nokavējums turpinās, bet vairs nav pamata piemērot līgumiskos procentus

un pielīgto līgumsodu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, taču jāievēro, ka procentus kopā ar piespriesto galveno parādu neskaita, bet spriedumā norāda atsevišķi. Tāda īpatnība izskaidrojama ar to, ka arī pēc sprieduma taisīšanas turpinās procentu pieaugums, kas aprēķināms no galvenā parāda, bet nevis no kopējās piespriestās summas. Prasītāja tiesības saņemt procentus, kā norādīts minētā pantā, turpinās līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad atbildētāja mantu pārdod izsolē. Tomēr jāņem vērā, ka, iestājoties Civillikuma 1763. pantā norādītajiem apstākļiem, procentu pieaugums var apstāties ātrāk (skatīt: Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. – Rīga: TNA, 2006 – 290. - 291. lpp).

Ievērojot iepriekš minēto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu un Civillikuma 1765.pantu, prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus no neatmaksātās parāda pamatsummas, nepārsniedzot pamatparāda apmēru. Tiesa secina, ka ir pamats noteikt, ka prasītājam ir tiesības saņemt likumiskos procentus no 2015.gada 2.novembra, t.i., no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi prasītājs uzsācis savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Prasītājs samaksājis valsts nodevu EUR 343,82 (maksājuma uzdevumi lietas 9.-10. lapa). Prasītājs nomaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70 apmērā (lietas 11. lapa). Prasītājam radušies tiesas izdevumi kopā – EUR 348,52 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas nosacījumiem prasītāja lūgums par tiesas izdevumu piedziņu apmierināms.

Taču tiesa secina, ka prasītāja samaksātā summa pilnībā nenosedz ierakstīto sūtījumu izdevumus (lietas 2.lapa), kas sastāda EUR 6,49. Starpība, t.i., EUR 1,79 piedzenama par labu valstij no atbildētājas, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39. un 42.pantu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 42., 43., 97., 190.-193., 204.[1] , 250[25], 250[27]., 415. pantiem, tiesa

nosprieda:

apmierināt prasību.

PIEDZĪT no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr.40003072918 pamatparādu EUR 1783.17; līgumiskos procentus par laika periodu no 2012. gada 28. augusta līdz 2014. gada 23. aprīlim EUR 604.49; likumiskos procentus par laika periodu no 2014. gada 24. aprīļa līdz 2015. gada 14. oktobrim EUR 161.00; līgumsodu par laika periodu no 2012. gada 28. augusta līdz 2014. gada 23. aprīlim EUR 178.32; tiesas izdevumus EUR 348,52 - KOPĀ EUR 3075,50 (trīs tūkstoši septiņdesmit pieci *euro* un 32 centi). Samaksa veicama AS „NORVIK BANKA" kontā Nr. LV47LATB00000PATEREUR; SWIFT:LATB LV22.

NOTEIKT AS "NORVIK BANKA" tiesības saņemt no /pers. A/ likumiskos procentus 6% gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas par laiku no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā 2015.gada 2.novembra līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā minētos procentu pieauguma aprobežojumus.

PIEDZĪT no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 1,79 (viens *euro* un 79 centi), kas jāiemaksā sekojošā kontā: Tiesu administrācija Mūkusalas ielā 41b, Rīgā NMR 90001672316 ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV 90001672316 saņēmēja iestāde; Valsts kase BIC kods: TRELLV22 konta Nr. LV51TREL2190458019000, ekonomiskās klasifikācijas kods 21499.

NOTEIKT atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Kvīts par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu par labu valstij jāiesniedz Gulbenes rajona tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem. Sūdzība iesniedzama Gulbenes rajona tiesā.

Pārsūdzības termiņš skaitāms no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas - 2016.gada 22. marta.

Tiesnese M.Bogdane